

รายงานผลการประเมิน

ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา ๒๕๖๒

จัดทำโดย

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายงานผลการประเมิน
ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิต
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ปีการศึกษา ๒๕๖๒

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
คณะสังคมศาสตร์

๑. หลักการและเหตุผล

คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education) หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่ สกอ. ระบุโดยเป็น คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ครอบคลุมอย่างน้อย ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๒) ด้านความรู้ ๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง TQF ตามสาขาวิชาชีพที่ประกาศใช้ ตลอดจนสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภาหรือ องค์กรวิชาชีพกำหนดเพิ่มเติม หรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตกรณีที่เป็นวิชาชีพที่มีการ เพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่เพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานทั้ง ๕ ด้านต้องทำการประเมินครบทุกด้าน ตาม เกณฑ์ประกันคุณภาพ ระดับหลักสูตรของ สกอ. องค์กรประกอบที่ ๒ ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว หลักสูตรพุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ จึงได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาเอก รุ่นที่ ๗ จำนวน ๑๙ รูป เพื่อหาระดับความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิตของหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง ๕ ด้าน

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อหาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง พุทธ รุ่นที่ ๗ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน

๓. วิธีดำเนินการประเมิน

๓.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตซึ่งมีความเป็นตัวแทนของผู้ใช้ บัณฑิต อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร (ตามสูจิบัตรงานประสาทปริญญา พ.ศ.๒๕๖๒)

๒. ข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพบัณฑิตใน ๕ ด้าน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ หลักสูตรและมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓. สอบถามข้อมูลที่แสดงถึงคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต ทางไปรษณีย์ ติดแสตมป์พร้อมส่งกลับ

๔. เก็บข้อมูลบัณฑิตปีการศึกษา ๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓

๔. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบประเมินตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานผล การเรียนรู้ของแต่ละหลักสูตร โดยกำหนดข้อคำถามเป็น ๕ ระดับคะแนน ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ๕ ด้าน จำนวน ๑๙ ข้อ ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมิน บัณฑิต เทียบคะแนนเต็ม ๕

๕. ผลการประเมิน

๕.๑ สรุปผลการประเมิน

ที่	รายการ	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน
๑	บัณฑิตทั้งหมดที่สำเร็จการศึกษาของหลักสูตร	รูป/คน	๑๙
๒	บัณฑิตของหลักสูตรที่ได้รับการประเมินคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	รูป/คน	๑๙
๓	ร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับการประเมินต่อบัณฑิตทั้งหมด	ร้อยละ	๑๐๐
๔	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	คะแนน	๙๓
๕	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านความรู้	คะแนน	๘๙
๖	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	คะแนน	๘๖
๗	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	คะแนน	๙๓
๘	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	คะแนน	๙๐
๙	ผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตทั้ง ๕ ด้าน (ข้อ ๔ + ข้อ ๕ + ข้อ ๖ + ข้อ ๗ + ข้อ ๘)	คะแนน	๔๕๑
๑๐	ค่าเฉลี่ยของผลรวมค่าคะแนนจากการประเมินบัณฑิตทั้ง ๕ ด้าน (ข้อ ๙ ÷ ๕)	คะแนน	๙๐.๒
๑๑	ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินบัณฑิต (ข้อ ๑๐ ÷ ข้อ ๒)	คะแนน	๔.๗๕

๕.๒ รายละเอียดผลการประเมิน

๑) ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ ๑ ข้อมูลเบื้องต้นของคณาจารย์ที่ปฏิบัติงาน

ข้อมูลเบื้องต้นของบัณฑิต/มหาบัณฑิต/คณาจารย์	จำนวน	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
บรรพชิต	๑๙	๑๐๐.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐
๒. ระดับการศึกษาที่จบ		
ระดับปริญญาเอก	๑๙	๑๐๐.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐
๓. คณะ/สถานที่ที่จบการศึกษา		
คณะสังคมศาสตร์	๑๙	๑๐๐.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐
๔. สาขาวิชาที่จบ การจัดการเชิงพุทธ	๑๙	๑๐๐.๐
๕. ตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย		
เจ้าคณะอำเภอ	๑	๕.๓
รองเจ้าคณะอำเภอ	๑	๕.๓
เจ้าคณะตำบล	๒	๑๐.๕
เจ้าอาวาส	๑๒	๕๗.๙
อาจารย์สอนนักเรียน	๔	๒๑.๑
รวม	๑๙	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๑ พบว่า คณาจารย์ที่ปฏิบัติงาน เป็นบรรพชิต จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ จบคณะสังคมศาสตร์ จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ จบสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ตำแหน่งที่ได้รับเป็นเจ้าอาวาส จำนวน ๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบประเมิน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
๑. ประเภทหน่วยงาน		
วัด หน่วยงาน/องค์กรสาธารณประโยชน์	๑๙	๑๐๐.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐
๒. ความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน		
เจ้าอาวาส	๔	๒๑.๐
ผู้บริหารระดับสูง	๑๕	๗๙.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐
๓. งานที่คุณลักษณะที่ปฏิบัติอยู่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
ตรง/สอดคล้อง	๑๙	๑๐๐.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐
๔. ระยะเวลาที่บัณฑิตทำงานอยู่กับท่าน		
มากกว่า ๑๒ เดือน	๑๙	๑๐๐.๐
รวม	๑๙	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๒ พบว่า หน่วยงานของผู้ตอบแบบประเมิน คือ วัด จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน คือ ผู้บริหารระดับสูง จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็น ๗๙.๐ งานที่คุณลักษณะที่ปฏิบัติอยู่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐ ระยะเวลาที่บัณฑิตทำงานอยู่กับท่าน จำนวน ๑๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐

๒) ความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
ในการประเมินความพึงพอใจผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ใช้การวัดระดับความพึงพอใจ ๕ ระดับคือ

๕ หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

๔ หมายถึง พึงพอใจมาก

๓ หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

๒ หมายถึง พึงพอใจน้อย

๑ หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลผลค่าเฉลี่ยจากข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐ หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง ความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตารางที่ ๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรม

ที่	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
๑.	มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจเพื่อการแก้ปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรมที่ซับซ้อนอย่างผู้รู้ในบริบทของศาสตร์ทางด้านการจัดการเชิงพุทธ	๕.๐๐	๐.๐๐๐	มากที่สุด
๒.	มีความสามารถในการสนับสนุนอย่างจริงจังให้ผู้อื่นใช้ดุลยพินิจบนฐานความรู้ทางการจัดการเชิงพุทธในการจัดการกับบริบทที่มีผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น	๔.๘๔	๐.๕๐๑	มากที่สุด
๓.	มีภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในที่ทำงานและชุมชนที่ตนเกี่ยวข้อง	๔.๗๔	๐.๕๖๒	มากที่สุด
๔.	มีความสามารถในการเป็นแบบอย่างที่ดีงามของบุคคลอื่น	๕.๐๐	๐.๐๐๐	มากที่สุด
	รวม	๔.๘๙	๐.๑๗๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านความรู้

ที่	ด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
๑.	มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นแก่นของสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ	๔.๖๓	๐.๖๘๔	มากที่สุด
๒.	มีความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัยและพัฒนาเพื่อหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ในสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ	๔.๗๙	๐.๖๓๑	มากที่สุด
๓.	มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางเกี่ยวกับองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	๔.๔๗	๐.๘๔๑	มากที่สุด
๔.	มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนปัจเจกปัญญามาเป็นสาธารณปัญญาที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อสังคม	๔.๘๔	๐.๕๐๑	มากที่สุด
	รวม	๔.๖๘	๐.๓๒๑	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา

ที่	ด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
๑.	สามารถใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาความรู้ในการวิเคราะห์ประเด็นและปัญหาสำคัญได้อย่างสร้างสรรค์	๔.๕๘	๐.๘๓๘	มากที่สุด
๒.	สามารถใช้ทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาความรู้ในพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆที่เกิดขึ้นจากการจัดการเชิงพุทธ	๔.๒๖	๐.๙๓๓	มากที่สุด
๓.	สามารถสังเคราะห์ผลงานวิจัยและทฤษฎีเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจใหม่ๆที่สร้างสรรค์รวมไปถึงการบูรณาการแนวคิดต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธที่ศึกษาในชั้นสูง	๔.๖๘	๐.๗๔๙	มากที่สุด
๔.	สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการจัดการเชิงพุทธใหม่ๆ จนกลายเป็นข้อเสนอเพื่อการนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป	๔.๕๘	๐.๘๓๘	มากที่สุด
	รวม	๔.๕๓	๐.๓๔๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ที่	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
๑.	มีความสามารถสูงในใช้ความรู้ทางด้านการจัดการเชิงพุทธเพื่อการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการได้อย่างลึกซึ้งและแหลมคม	๔.๗๙	๐.๕๓๕	มากที่สุด
๒.	มีความสามารถในการใช้ความรู้ทางด้านการจัดการเชิงพุทธเพื่อการวางแผน วิเคราะห์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อนสูงมากด้วยตนเอง รวมทั้งวางแผนในการปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔.๙๕	๐.๒๒๙	มากที่สุด
๓.	มีความสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์	๔.๘๙	๐.๔๕๙	มากที่สุด
๔.	มีความสามารถในการแสดงออกถึงความโดดเด่นในการเป็นผู้นำในทางวิชาการและสังคมที่ซับซ้อน	๔.๙๕	๐.๒๒๙	
	รวม	๔.๘๙	๐.๑๙๒	มากที่สุด

จากตารางที่ ๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๗ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิด
วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ที่	ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
๑.	สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านการจัดการเชิงพุทธในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี	๔.๗๔	๐.๔๕๒	มากที่สุด
๒.	สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม	๔.๗๔	๐.๕๖๒	มากที่สุด
๓.	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอ รายงานการวิจัย คุชชีนิพนธ์ หรือโครงการค้นคว้าที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์ผ่านสื่อทางวิชาการและวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	๔.๗๔	๐.๕๖๒	มากที่สุด
	รวม	๔.๗๔	๐.๒๖๒	มากที่สุด

จากตารางที่ ๗ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

๓) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิต

(๑) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ควรมีการพัฒนาติดตาม นิเทศ นิสิตที่สำเร็จการศึกษา และปฏิบัติงานในหน่วยวัด หรือตำแหน่งงานต่าง ๆ เช่น เจ้าอาวาส เจ้าคณะอำเภอบล เจ้าคณะอำเภอ หรือพระสังฆาธิการในระดับต่าง ๆ รวมทั้งบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานในแบบถอดองค์ความรู้และประสบการณ์ในงานนั้น ๆ เพื่อเป็นฐานงาน และฐานความรู้ในงานนั้น

(๒) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต

ควรมีการส่งเสริมให้บัณฑิตมีทักษะเรื่องการปรับตัว ในการทำงานให้เข้ากับบริบทของชุมชน พร้อมประสานระหว่างความรู้และการปฏิบัติให้เป็นไปในลักษณะเดียวกัน